

dretalsbeskyttelse og frihedsrettigheder, vi har ytringsfrihed, og vi har organisationsfrihed.

Vi har noget at have vores grundlov i, siger vi. Vi har så oven på det udbygget vores nær-demokrati lokalt i kommunerne og igennem brugerindflydelse. Danmark er faktisk i dag verdens mest decentrale samfund og i virkeligheden verdens mest gennemorganiserede samfund. Det synes jeg faktisk ikke er så ringe.

Alligevel er demokrati naturligvis noget, der skal kæmpes for hver eneste dag, noget, man skal sørge for bliver udbygget hver eneste dag. Problemet er jo ikke, at der er for mange, der deltager, problemet er, at der er for få, der deltager i alle demokratiets forskellige udformninger.

Der er en ting til, jeg synes er vigtig at erindre ved indgangen til en debat som denne. Vi har her i Danmark det, der, når alt kommer til alt, er ganske vigtigt og enestående: evnen til at snakke tingene igennem og evnen til at forhandle sig frem til et resultat med forskellige udgangspunkter. Du skal kendes på dit ståsted, men demokratiet i Danmark skal også kendes på evnen til at finde den balance mellem de modstående standpunkter, som betyder, at vort samfund kan udvikle sig.

Vi kan være irriterede på hinanden, vi kan diskutere, vi kan brokke os, og det kan være surt indimellem, men det viser sig jo gang på gang, at samtalen og forhandlingens kunst alligevel er stærkest. Og når det så en gang imellem ikke lykkes, er det jo ikke grundlovens skyld, så er det det forhold, at mennesker har deres begrænsninger, og de kommer en gang imellem tydeligt frem.

Min pointe er: Du skal kendes på dit ståsted, ja, det er fundamentalt, men vi skal også kunne træffe beslutninger og føre landet videre ind i det 21. århundrede. Og det kan vi kun gøre, hvis vi passer på vores fællesskabs værdier, vores ansvar for hinanden, vores fælles ansvar for det her samfund, for ellers er der jo kun en regel tilbage, reglen om, at det er klogt at holde til højre i trafikken, og det er altså for lidt. Der skal være nogle fælles værdier, det hele skal bygge på, og det er vi jo i virkeligheden, når alt kommer til alt, heller ikke så uenige om.

Grundloven er rammen om det hele. Grundloven giver den hårfine balance, der skal til mellem den totale personlige frihed og hensynet til fællesskabet. Det er den danske model. Alternativet hedder jo jungleloven, som vi har forladt.

Det, der altså er rammen er grundloven; det, det handler om hele tiden i vort daglige politiske virke, er: Hvad fylder vi inden i? Det vil sige, vi skal hele tiden forholde os til demokratiet og grundloven, til den nye virkelighed, samtidig med at vi skal fastholde de grundlæggende værdier og naturligvis fuldt og helt huske på grundlovens hovedsignaler til os.

Jeg synes, det er vigtigt at slå de her principper fast, i hvert fald, som vi ser det, også når vi her i Tinget i dag skal behandle hele to beslutningsforslag om nedsættelse af en grundlovskommission.

Kristeligt Folkeparti har fremsat et beslutningsforslag om nedsættelse af en forfatningskommission. Efter forslaget skal kommissionen undersøge behovet for ændringer i den nuværende grundlov og udarbejde ændringerne i selve grundloven.

Det andet beslutningsforslag om nedsættelse af en grundlovskommission, som vi skal behandle her i Tinget i dag, er et forslag fremsat af SF. Der er tale om for SF's vedkommende en yderligere uddybning af to af SF's tidligere fremsatte beslutningsforslag om nedsættelse af en grundlovskommission. Det er et detaljeret beslutningsforslag, som SF har fremsat. SF peger i sit forslag på en række forskellige emner eller problemfelter, som efter SF's opfattelse kunne være relevante at diskutere i en grundlovskommission.

Jeg vil gerne starte med at give udtryk for, at jeg respekterer fremsættelsen af de to beslutningsforslag om nedsættelse af en grundlovskommission og det arbejde og de grundige overvejelser, som ligger bag vel især SF's forslag, men også bag Kristeligt Folkepartis.

Vi har diskuteret det emne før og med rette, både i 1995 og i 1997. Jeg sagde senest i 1997, at vi hele tiden må holde et vågent øje med, om den samfundsudvikling, der møder os på mange forskellige niveauer, nu også kan bæres af den forfatning, den grundlov, vi har.

Vi må naturligvis til stadighed være opmærksomme på de talrige udfordringer, der møder os. Jeg antydede det lidt før, men igen, tænk blot på de nye tendenser, den teknologiske udvikling, den internationale udvikling og de holdningsændringer, der sker i befolkningen.

Jeg synes, det er vigtigt at understrege, for nogle gange mærker jeg, at man har glemt det i debatten: Grundloven er ikke en helt almindelig lov, som man uden videre kan ændre. Den skal